מהדורה למורה – בת רבי עקיבא והנחש – דף תרגול (חנ״מ)

דף תרגול על המדרש "בת רבי עקיבא והנחש": הבנת העלילה, מבנה המדרש, פער מידע, אירוניה וסמל, והרעיון "וצדקה תציל ממות". מתאים אחרי קריאת המדרש באתר; התלמידים והתלמידות יכולים לעבוד בזוגות בחלק ב׳.

מסלול חנ״מ: גרסת חנ״מ: פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בכל שאלה, מחסן מילים להשלמות, גופן גדול ושורות רחבות. להקריא בקול, בלי הגבלת זמן, לאפשר מענה בעל־פה. אחרי שתי טעויות לתת רמז מכוון (לא את התשובה).

מפתח תשובות

#	שאלה	תשובה / כיוון
1	מי ניבא את מות הבת?	ב – הכלדאים – חוזים בכוכבים
2	במה הרגה הבת את הנחש?	ג – בסיכת הראש שלה
3	הבת נתנה לעני את מנת האוכל שקיבלה בסעודה.	נכון
4	רבי עקיבא אמר לבתו: "____ עשית", ולימד את הפסוק "וצדקה תציל ממות".	מצוה
5	סדרו את שלבי המדרש לפי הסדר (1–5).	הסדר הנכון: ב → ד → ג → א → ה
6	התאימו בין הדמות לבין התכונה המתאימה לה.	1–ד, 2–א, 3–ב, 4–ג

#	שאלה	תשובה / כיוון
7	הסבירו את הפסוק "וצדקה תציל ממות" לפי רבי עקיבא, וקשרו אותו למה שקרה במדרש.	לפי רבי עקיבא הצדקה מצילה לא רק ממוות משונה אלא מן המוות עצמו. הבת נתנה צדקה לעני – ובאותו לילה ניצלה מן הנחש; מעשה טוב שינה את הגזרה.
8	כתבו את המדרש מנקודת המבט של העני שעמד בפתח (7–9 שורות): מה ראה, מה הרגיש כשאיש לא שמע, ומה קרה כשהכלה יצאה אליו. שמרו על סגנון קצר ומרומז כמו במדרש.	קריטריונים: גוף ראשון של העני; פרטים נאמנים למדרש (סעודה, דפיקה בפתח, איש לא שומע, הכלה נותנת את מנתה); ביטוי רגשות (בדידות, רעב, הכרת טובה); סגנון מדרשי – משפטים קצרים, מעט תיאורים; לשון תקינה.

כרטיס יציאה – כיוון

1. הצדקה – המעשה הטוב שעשתה לעני. 2. את הגורל הרע שנגזר ובוטל בזכות מעשה טוב. 3. תשובה אישית על בחירה מול גורל, או על לראות את מי שאחרים אינם רואים.

לוודא

- המקור: התלמוד הבבלי, מסכת שבת קנו ע״ב – לפי הנוסח באתר.
- "מכבנתא" – סיכת ראש או סיכת בגד (יש פירושים שונים).

הדף מתאים לעמוד "בת רבי עקיבא והנחש – דף תרגול" באתר. יצרה: רוית ראש בן ישי

בת רבי עקיבא והנחש – דף תרגול – דף התלמיד/ה

מסלול: חנ״מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

אפשר לבקש מהמורה להקריא כל שאלה. אין הגבלת זמן. מותר לענות בעל־פה או לסמן.

חלק א׳ – הבנת המדרש

סמנו תשובה אחת. כתבו נכון או לא נכון.

מחסן מילים: מצוה

1. מי ניבא את מות הבת?

א) רבי עקיבא ב) הכלדאים – חוזים בכוכבים ג) העני

2. במה הרגה הבת את הנחש?

א) במקל ב) באבן ג) בסיכת הראש שלה

3. הבת נתנה לעני את מנת האוכל שקיבלה בסעודה. ◯ **נכון** ◯ **לא נכון**

4. רבי עקיבא אמר לבתו: "_____ עשית", ולימד את הפסוק "וצדקה תציל ממות".

חלק ב׳ – מבנה, דמויות ואמצעים

סדרו לפי מספרים. חברו קו.

5. סדרו את שלבי המדרש לפי הסדר (1–5).

	שלב	מספר בסדר (1, 2, 3...)
א	בבוקר הנחש המת נגרר אחרי הסיכה, והבת מספרת לאביה על העני	
ב	החוזים בכוכבים מנבאים שהבת תמות מנשיכת נחש ביום חתונתה	
ג	בלילה היא תוקעת את סיכתה בקיר – והסיכה ננעצת בעין הנחש	
ד	ביום החתונה הבת נותנת את מנתה לעני שבפתח	
ה	רבי עקיבא דורש: "וצדקה תציל ממות"	

6. התאימו בין הדמות לבין התכונה המתאימה לה.

#		האות שלי		התאמה
1	בת רבי עקיבא	____	א	אב דואג, מאופק ומחנך
2	רבי עקיבא	____	ב	בטוחים בעצמם – מייצגים גורל קבוע
3	הכלדאים	____	ג	נזקק ושקוף לרבים
4	העני	____	ד	רגישה לזולת וצנועה

חלק ג׳ – פרשנות וכתיבה

כתבו משפטים מלאים.

7. הסבירו את הפסוק "וצדקה תציל ממות" לפי רבי עקיבא, וקשרו אותו למה שקרה במדרש.

8. כתבו את המדרש מנקודת המבט של העני שעמד בפתח (7–9 שורות): מה ראה, מה הרגיש כשאיש לא שמע, ומה קרה כשהכלה יצאה אליו. שמרו על סגנון קצר ומרומז כמו במדרש.

כרטיס יציאה

1. מה הציל את הבת לפי רבי עקיבא?

2. מה מסמל הנחש במדרש?